

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2014. gada 7. martā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Aija Branta, tiesneši Kaspars Balodis un Uldis Ķinišs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto partijas [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 26/2014),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma 8.⁴ panta otro daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 2., 6. un 101. pantam, Starptautiskā pakta par pilsoņu un politiskajām tiesībām 25. pantam, Eiropas vietējo pašvaldību Hartas 3. pantam un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) Pirmajam protokolam, kas sasaucoties ar Eiropas Padomes uzdevumā izstrādātajam dokumentam „Labas vēlēšanu prakses kodekss”.

2. Apstrīdētā norma noteic:

„Politiskā organizācija (partija) vai politisko organizāciju (partiju) reģistrēta vai neregistrēta apvienība, kas iesniegusi savu deputātu kandidātu sarakstu pašvaldības domes (padomes) vēlēšanām, attiecīgās domes (padomes) priekšvēlēšanu izdevumiem drīkst izlietot summu, kas nepārsniedz Centrālās statistikas pārvaldes publiskoto

aizpagājušā gada mēneša vidējo bruto darba samaksu, kas noapaļota pilnos euro, piemērojot koeficientu 0,0004, uz katru vēlētāju iepriekšējās attiecīgās pašvaldības domes (padomes) vēlēšanās. Ja politiskā organizācija (partija) vai politisko organizāciju (partiju) reģistrēta vai neregistrēta apvienība iesniegusi savus deputātu kandidātu sarakstus vairāku pašvaldību domju (padomju) vēlēšanām, visu šo domju (padomju) priekšvēlēšanu izdevumiem kopā drīkst izlietot summu, kas nepārsniedz Centrālās statistikas pārvaldes publiskoto aizpagājušā gada mēneša vidējo bruto darba samaksu, kas noapaļota pilnos euro, piemērojot koeficientu 0,0004, uz katru attiecīgās pašvaldības domes (padomes) vēlētāju iepriekšējās domes (padomes) vēlēšanās”.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. vai 19. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu prasījums par likuma atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai, bet saskaņā ar šā panta 6. punktu Satversmes tiesai ir piekritīgi arī prasījumi par Latvijas nacionālo tiesību normu atbilstību tiem Latvijas noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem, kuri nav pretrunā ar Satversmi.

Eiropas Padomes uzdevumā izstrādātais dokuments „Labas vēlēšanu prakses kodekss” nav starptautisks līgums. Līdz ar to Satversmes tiesas kompetencē nav izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību šim dokumentam.

Pārējie pieteikumā ietvertie prasījumi ir piekritīgi Satversmes tiesai.

5. Pieteikums iesniegts kā konstitucionālā sūdzība.

Satversmes tiesas likums noteic, ka personas pieteikums Satversmes tiesai ir atzīstams par konstitucionālo sūdzību un lieta ierosināma tikai tad, ja tas atbilst prasībām, kas noteiktas šā likuma 18. un 19.² pantā.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu un 19.² pantu pieteikumu Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiskā spēka tiesību normai. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punktam konstitucionālajā sūdzībā jāpamato, ka ir aizskartas Satversmē noteiktās pieteikuma iesniedzējas pamattiesības.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja 2006. gadā Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentam (turpmāk – Augstākās tiesas Senāts) iesniedza pieteikumu par Centrālās vēlēšanu komisijas 2006. gada 25. oktobra lēmuma Nr. 53 (turpmāk – Lēmums Nr. 53) un 9. Saeimas vēlēšanu atzīšanu par prettiesiskām. Ar lēmumu Nr. 53 Centrālā vēlēšanu komisija noteica 9. Saeimā ievēlētos deputātus. Minēto pieteikumu Augstākās tiesas Senāts ar 2006. gada 3. novembra spriedumu noraidīja. Vienlaikus Augstākās tiesas Senāts pieņēma blakus lēmumu, norādot uz nepieciešamību izveidot efektīvu modernai demokrātiskai valstij atbilstošu vēlēšanu norises tiesiskuma kontroles mehānismu.

Savukārt 2013. gada vasarā Pieteikuma iesniedzēja veikusi saraksti ar Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūru un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju, norādot uz iespējamiem pārkāpumiem 2013. gada 1. jūnijā notikušajās Jūrmalas domes vēlēšanās, kurās Pieteikuma iesniedzēja piedalījās.

Pieteikumā norādīts, ka Pieteikuma iesniedzēja Jūrmalas domes vēlēšanu kampaņā esot ievērojusi apstrīdētajā normā noteiktos ierobežojumus, bet citas politiskās partijas tos pārkāpušas. Tādējādi tikusi pieļauta nevienlīdzība finanšu līdzekļu izmantošanā un samazinājušās Pieteikuma iesniedzējas kandidātu iespējas tikt ievēlētiem.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro un ceturto daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt pēc visu vispārējo tiesību aizsardzības līdzekļu izmantošanas sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās. Gadījumā, ja nav iespēju savas aizskartās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, sešu mēnešu termiņš skaitāms no aizskārums brīža.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka viņa ir ievērojusi Satversmes tiesas likumā noteikto sešu mēnešu termiņu konstitucionālās sūdzības iesniegšanai, jo Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūra atbildi sniegusi 2013. gada 13. augustā.

Savukārt vēlēšanu rezultātus tā nevarējusi apstrīdēt Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā noteiktajā kārtībā, jo neesot izpildīts Augstākās tiesas Senāta 2006. gada 3. novembra blakus lēmums.

Saskaņā ar Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā noteikto kārtību kandidātu sarakstu iesniedzējiem, kā arī pieteiktajiem kandidātiem ir tiesības vēlēšanu komisijas lēmumu par vēlēšanu rezultātu apstiprināšanu triju darbdienu laikā pēc tā pieņemšanas dienas apstrīdēt Centrālajā vēlēšanu komisijā, kura lēmumu pieņem triju dienu laikā. Savukārt Centrālās vēlēšanu komisijas lēmumu triju darbdienu laikā no tā pieņemšanas dienas var pārsūdzēt tiesā.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējai bija iespēja apstrīdēt Centrālās vēlēšanu komisijas lēmumu un nepieciešamības gadījumā to pārsūdzēt tiesā. Taču no pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja nav izmantojusi šo vispārējo tiesību aizsardzības līdzekli. Savukārt Pieteikuma iesniedzējas sarakste ar Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūru nav uzskatāma par vispārējo tiesību aizsardzības līdzekļu izmantošanu Satversmes tiesas likuma izpratnē.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja nav izmantojusi visus vispārējos tiesību aizsardzības līdzekļus savu pamattiesību aizsardzībai, un pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajai daļai un sestās daļas 2. punktam.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

n o l ē m a :

atteikties ierosināt lietu pēc partijas [...] pieteikuma par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 26/2014).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 2. kolēģijas priekšsēdētāja

A. Branta